

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Teoría das Relacións Laborais	Código	760G01010	
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	GalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Munín Sánchez, Lara María	Correo electrónico	l.munin@udc.es	
Profesorado	Munín Sánchez, Lara María	Correo electrónico	l.munin@udc.es	
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	1. Cúrsase no primeiro curso do grao, como materia obrigatoria. 2. Trátase dunha materia a través da que se pretende capacitar ao estudiantado no emprego dos conceptos, das perspectivas e dos modelos de produción en que poden operan as relacións laborais. 3. Os contidos da materia, estreitamente relacionados coas demais materias que conforman o plano de estudos, responden á necesidade de incorporar á formación do estudiantado as habilidades e ferramentas esenciais para coñecer as dinámicas que teñen lugar nas relacións laborais, tanto individuais como colectivas. 4. Concretamente, perséguese que o estudiantado poida realizar unha análise da realidade xurídico-laboral, tendo en conta a súa capacidade para comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais, para percibir as diferencias existentes entre os diferentes modelos de relacións laborais, para valorar as decisións emanadas dos suxeitos que interveñen nas relacións laborais, para analizar o comportamento dos axentes sociais nos diferentes modelos de relacións laborais, e por último, para apreciar as diferencias existentes entre os diferentes modelos de benestar 5. Todo isto explica que se establezan como obxectivos: 1) capacitar para comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais; 2) capacitar para comprender as diferencias existentes entre os diferentes modelos de relacións laborais; 3) capacitar para valorar as decisións emanadas dos suxeitos que interveñen nas relacións laborais; 4) capacitar para valorar o comportamento dos axentes sociais nos diferentes modelos de relacións laborais; e 5) capacitar para comprender as diferencias existentes entre os diferentes modelos de estados de benestar.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Marco normativo regulador das relacións laborais.
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.
A11	Teoría e sistemas de relacións laborais.
A12	Historia das relacións laborais.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A15	Dirixir grupos de persoas.
A22	Planificación e deseño, asesoramento e xestión dos sistemas de prevención de riscos laborais.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A33	Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional.

B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B17	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Saúde e prevención de riscos	A1	B1	C1
Planear a acción preventiva a desenvolver en situacións en que o control ou a diminución de riscos supón a realización de diferentes actividades, que implican a intervención de distintos especialistas	A3	B2	C4
Análise e prevención de situacións de grave risco, catástrofe ou calamidade pública.	A11	B3	C6
Desenvolvemento de sistema de autoprotección para centros, establecementos e dependencias, co correspondente plan de emerxencia para accións de prevención de riscos, alarma, evacuación e socorro	A12	B5	C7
Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas	A13	B6	C8
Seleccionar e xestionar información e documentación	A14	B8	
Dirixir grupos de persoas	A15	B9	
Planificación e deseño, asesoramento e xestión dos sistemas de prevención de riscos	A22	B12	
Asesoramento a organizacións e entidades	A27	B13	
Aplicar os coñecementos á práctica	A31	B17	
Resolución de problemas	A32		
Capacidade de análise e síntese	A33		
Capacidade de organización e planificación			
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional			
Razoamento crítico			
Traballo en equipos			
Sensibilidade cara a temas medioambientais			
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma			
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común			
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse			
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade			

Contidos	
Temas	Subtemas
PARTE PRIMEIRA INTRODUCCIÓN.	TEMA 1. A TEORÍA DAS RELACIÓNS LABORAIS. TEMA 2. TEORÍAS E MODELOS ANALÍTICOS DOS SISTEMAS DE RELACIÓNS LABORAIS. TEMA 3. A CONSIDERACIÓN XURÍDICA-LABORAL DO TRABALLO COMO OBXECTO DE ESTUDO DA MATERIA TEORÍA DAS RELACIÓNS LABORAIS.

PARTE SEGUNDA HISTORIA DA REGULACIÓN DO SISTEMA ESPAÑOL DE RELACIÓNS LABORAIS.	TEMA 4. A ETAPA DE DISPERSIÓN NORMATIVA. TEMA 5. A ETAPA DE SISTEMATIZACIÓN NORMATIVA. TEMA 6. A ACTUAL ETAPA DE IMPREGNACIÓN CONSTITUCIONAL E DE EUROPEIZACIÓN.
PARTE TERCEIRA A REGULACIÓN ACTUAL DO SISTEMA ESPAÑOL DE RELACIÓNS LABORAIS.	TEMA 7. AS FONTES DO SISTEMA ESPAÑOL DE RELACIÓNS LABORAIS. FONTES INTERNAS. TEMA 8. AS FONTES DO SISTEMA ESPAÑOL DE RELACIÓNS LABORAIS. FONTES INTERNACIONAIS.
PARTE CUARTA A RELACIÓN LABORAL INDIVIDUAL.	TEMA 9. O TRABALLADOR. TEMA 10. O EMPRESARIO E A EMPRESA. TEMA 11. O CONTRATO DE TRABALLO. TEMA 12. A RELACIÓN LABORAL DERIVADA DO CONTRATO DE TRABALLO.
PARTE QUINTA AS RELACIÓNS LABORAIS COLECTIVAS.	TEMA 13. AS ORGANIZACIÓNS SINDICAIS. TEMA 14. AS ORGANIZACIÓNS EMPRESARIAIS. TEMA 15. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA. TEMA 16. OS CONFLITOS COLECTIVOS. MEDIDAS DE PRESIÓN E MEDIOS DE SOLUCIÓN.
PARTE SEXTA A INTERVENCIÓN DO ESTADO NAS RELACIÓNS LABORAIS.	TEMA 17. A ADMINISTRACIÓN LABORAL. TEMA 18. A ACTUACIÓN ADMINISTRATIVA DA AUTORIDADE LABORAL NAS RELACIÓNS LABORAIS. TEMA 19. A INSPECCIÓN DE TRABALLO E DE SEGURIDADE SOCIAL. TEMA 20 A XURISDICCIÓN SOCIAL.
PARTE SEPTIMA AS RELACIÓNS LABORAIS DESDE UNHA PERSPECTIVA COMPARADA.	TEMA 21. OS MODELOS COMUNITARIO E COMPARADO, EUROPEO E NORTEAMERICANO, DE RELACIÓNS LABORAIS. TEMA 22. O IMPACTO DA GLOBALIZACIÓN OU MUNDIALIZACIÓN DA ECONOMÍA NAS RELACIÓNS LABORAIS.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A14 B2 B3 C8	5	10	15
Discusión dirixida	A13 A15 A32 A33 B6 B9	3	10	13

Estudo de casos	A31 B1 B5 B12 B13 B17 C6	9	20	29
Presentación oral	C1 C4	2	7	9
Proba obxectiva	A3 A27	3	0	3
Portafolios do alumno	A1 A11 A12 A13 A14 A31 B1 B2 B8	0	10	10
Sesión maxistral	A1 A11 A12 A22 B8 C7	20	50	70
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Supón o emprego de documentos bibliográficos e audiovisuais relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a súa análise. Pódese empregar como introducción a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non poder ser observados directamente e para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contados teóricos ou prácticos.
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos en que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por unha persoa que modera.
Estudo de casos	Situación específica que plantexa un problema que debe ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, través dun proceso de discusión. O estudantado debe situarse diante dun problema concreto (o caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, relativos a un campo particular, para chegar a unha decisión razonada a través dun proceso de discusión (dirixida ou non) en grupos.
Presentación oral	Intervención propia dos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal, a través da que o estudantado e a persoa encargada da docencia interactúan dun modo ordenado, plantexando cuestións, realizando aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Proba obxectiva	Empregada para a avaliación do aprendizaxe, cuxo rasgo distintivo é a posibilidade de determinar se as despostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida que permite a través dun cuestionario de preguntas avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendimento e aptitudes.
Portafolios do alumno	A os efectos de esta materia o portafolios do alumno designa o conxunto de traballos, prácticas e tarefas de calquera índole realizadas e entregadas polo alumno durante o cuatrimestre conforme a os criterios sinalados polo profesor.
Sesión maxistral	A sesión maxistral (tamén coñecida como conferencia, método expositivo ou lección maxistral) supón unha exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de preguntas dirixidas ao estudantado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	A actividade académica desenvolvida polo profesorado, individual ou en pequeno grupo, ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo dos contidos desta materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Análise de fontes documentais	
Discusión dirixida	
Estudo de casos	Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nas titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).
Presentación oral	
Proba obxectiva	
Sesión maxistral	Non se debe confundir atención personalizada con titoría académica, xa que esta fai referencia á necesidade de asignar a cada alumno un titor desde primeiro curso ata que finaliza os estudos universitarios de grao, co obxectivo de ofrecer un soporte permanente e formal naqueles momentos nos que debe tomar decisións.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A1 A11 A12 A13 A14 A31 B1 B2 B8	A valoración do conxunto de prácticas e traballos realizados polo alumno permite avaliar o progreso dos coñecementos obtidos e o traballo que o alumno realiza sen presenza da persoa encargada da docencia, especialmente en orden á súa aplicación na práctica.	40
Proba obxectiva	A3 A27	Empregada para a avaliación do aprendizaxe, cuxo rasgo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida que permite a través dun cuestionario de preguntas avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendimento e aptitudes	60

Observacións avaliación

I. CRITERIOS XERAIS DE AVALIACIÓN

1. Do volume total do traballo do estudiantado nesta materia, unha grande parte corresponde ao traballo individual ou en grupo que o propio estudiantado se compromete a realizar sen a presenza da persoa encargada da docencia.
2. A avaliación da aprendizaxe debe comprender tanto o proceso como o resultado obtido, tendo en conta sempre que a maneira de avaliar condiciona o método de aprendizaxe e inflúe na propia aprendizaxe.
3. A proba escrita obxectiva avalía o resultado obtido, mais non permite avaliar con exactitude o proceso de aprendizaxe. Precisamente por isto, valorarase o rendemento e as aprendizaxes acadadas a través da combinación entre actividades de avaliación formativa e de avaliación final, de modo que a cualificación será o resultado da avaliación continua e da realización dunha proba final.
4. A avaliación continua implica valorar o esforzo e o proceso na aprendizaxe por medio da participación do estudiantado.
5. A proba obxectiva implica valorar os resultados da aprendizaxe.

II. CRITERIOS ESPECÍFICOS DA AVALIACIÓN

1º) A puntuación total da asignatura comprende dúas partes :
a proba obxectiva que representa o 60% da nota , e o conxunto de prácticas realizadas durante o curso ,que comprenderá o 40% restante. A entrega das prácticas para a súa valoración polo profesor só poderá realizarse na plataforma Moodle e dentro do prazo indicado en cada caso polo profesor. Asimesmo lémbrese ós alumnos que a asistencia ás clases é obrigatoria de modo que só podrán valorarse ás prácticas dos alumnos que asistan ás clases o, en su caso, contendo a correspondente dispensa do profesor . Para ello é preciso comunicalo con antelación e aportar o correspondente xustificante da causa que impida a asistencia ás clases. (A dispensa no eximirá da entrega das prácticas dentro do prazo asignado).

III. PROBA DE CONXUNTO

1. Contémplase a opción de presentarse a unha proba de conxunto para aqueles casos excepcionais que non permitisen a realización dos traballos relacionados no programa.
2. Esta proba estará composta dunha parte práctica e dunha teórica, todo isto sobre unha cualificación de 10.
3. A proba realizarase na data aprobada para tales efectos polo centro. Será requisito imprescindible comunicar o profesor con antelación suficiente a opción por este sistema e xustificar as razóns alegadas.

I.V. SEGUNDA CONVOCATORIA: Na convocatoria de Xullo o 100% da nota obterase mediante a realización dunha proba obxectiva que poderá valorar tanto os coñecementos teóricos como prácticos dos alumnos.

Bibliografía básica	Sen prexuízo da relacionada en cada un dos temas que se entregará por escrito nas sesións maxistras e dos recursos web (principalmente, bases de datos gratuitamente accesibles desde o propio centro), como bibliografía básica recoméndase: A. ARUFE VARELA, Estudio comparado de la carrera administrativa de los funcionarios del sistema de Inspección de Trabajo y Seguridad Social en Europa, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (Madrid, 2007).J. MARTÍNEZ GIRÓN y A. ARUFE VARELA, Leyes laborales alemanas. Estudio comparado y traducción castellana, Netbiblo (A Coruña, 2007).JESÚS MARTÍNEZ GIRÓN y ALBERTO ARUFE VARELA, Fundamentos de Derecho comunitario y comparado, europeo y norteamericano, del Trabajo y de la Seguridad Social, Netbiblo (A Coruña, 2007).JESUS MARTINEZ GIRON, ALBERTO ARUFE VARELA y XOSE MANUEL CARRIL VAZQUEZ, Derecho del Trabajo, 2ª ed., Netbiblo (A Coruña, 2006).JESUS MARTINEZ GIRON, ALBERTO ARUFE VARELA y XOSE MANUEL CARRIL VAZQUEZ, Derecho de la Seguridad Social, 2ª ed., Netbiblo (A Coruña, 2007).JESÚS MARTÍNEZ GIRÓN y ALBERTO ARUFE VARELA, Derecho crítico del Trabajo. Critical Labor Law, Netbiblo (A Coruña, 2011).ADORACIÓN GUAMÁN y HÉCTOR ILLUECA, El huracán neoliberal. Una reforma laboral contra el Trabajo, Sequitur (Madrid, 2012).
Bibliografía complementaria	Sen prexuízo da relacionada en cada un dos temas que se entregará por escrito nas sesións maxistras e dos recursos web (principalmente, bases de datos gratuitamente accesibles desde o propio centro), como bibliografía complementaria recoméndase: ? J.M. BLANCH RIBAS (Coordinador), M.J. ESPUNY TOMAS, C. GALA DURAN y A. MARTIN ARTILES, Teoria de las relaciones laborales. Fundamentos, Universitat Oberta de Catalunya (2003). ? J.M. BLANCH RIBAS (Coordinador), M.J. ESPUNY TOMAS, C. GALA DURAN y A. MARTIN ARTILES, Teoria de las relaciones laborales. Desafíos, Universitat Oberta de Catalunya (2003). ? J.D KÖLER y A. MARTÍN, Manual de Sociología del Trabajo y delas RelacionesLaborales, Delta (Madrid, 2005).

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

1. Ningún requisito previo. 2. Orientacións para o estudo.

Asistencia ás sesións presenciais, e realización das tarefas prácticas que se asignen durante o curso pois facilitan a superación de materia. 3. Pautas para a mellora e a recuperación.

Utilización dos horarios de titorías sinalados polo profesorado responsabel da impartición da materia.

Fóra do horario de tutorías, formulación de dúbidas ou consultas ao propio profesorado responsabel por medio do correo electrónico4. Advírtese expresamente ós alumnos de que nesta materia se fai uso como medio preferente para o desenrolo da asignatura da plataforma Moodle polo que é responsabilidade do alumno o uso desta ferramenta e a súa periódica consulta.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías